

Vejo NUBLOKŠTI



*Romantiškiausia istorija apie aistrą ir meilę,
gyvenimą ir mirtį, karą ir atgimimą – pirmą kartą
visos 5 dalys vienoje knygoje lietuviškai*

MARGARET MITCHELL



OBULYS

MARGARET MITCHELL

Vejo
NUBĖLOKŠTĖ

Romanas

Iš anglų kalbos vertė
JULIJA BENETIENĖ, RIMA STANKEVIČIŪTĖ



Pirma dalis



Pirmas skyrius



Skarletė O'Hara nebuvo gražuolė, tačiau vyrai vargu ar tai suprato, jeigu, panašiai kaip dvyniai Tarltonai, tapdavo jos žavesio aukomis. Jos veide keistai derinosi subtilūs motinos – prancūzų kilmės vietinės aristokratės – ir stambūs, išraiškingi tėvo – sveikata trykštančio airio – bruožai. Išsišovusiais skruostikauliais, tarsi nutekintu smakru Skarletės veidas nevalingai traukė žvilgsnį. Ypač akys – truputį įkypos, šviesiai žalios, tyros, apgaubtos tamsių blakstienų. Baltoje kaip magnolijos žiedlapis kaktoje – ak, ta balta oda, kuria taip didžiuojasi Amerikos pietietės moterys, rūpestingai saugančios ją kepuraitėmis, šydais ir puspirštinėmis nuo karštos Džordžijos saulės! – dvi nepriekaištingai taisyklingos antakių linijos staigiai šovė įstrižai į viršų – nuo tarpuakio link smilkinių.

Žodžiu, Skarletė maloniai traukė akį. Ji sėdėjo su Stiuartu ir Brentu Tarltonais vėsiame šešėlyje, kurį metė erdvaus Taros – didelio jos tėvo dvaro – priebučio kolonos. Buvo 1861 metai, giedros balandžio dienos pavakarė. Nauja žalia gėlėta Skarletės suknelė – jai pasiūti buvo sunaudota dvylika jardų muslino – lengvomis bangomis krito ant krinolino lankų ir nuostabiai derėjo prie žalių bekulnių tymo batelių, kuriuos tėvas ką tik parvežė jai iš Atlantos. Suknelė buvo glaudžiai aptempusi nepriekaištingą liemenį, neginčijamai patį laibiausią trijose valstijų grafystėse, ir puikiai susiformavusią šešiolikmetės krūtinę. Bet nei gražiai išskleisti sijonai, nei kukli šukuosena – kietai į kuodą susukti ir po tinkleliu paslėpti plaukai, nei oriai ant kelių sudėtos mažytės baltos rankos negalėjo apgauti: žalios akys – neramos, skaisčios (o, kiek jose buvo aikštingumo ir ugnies!) disonavo su pagarbiu diduomenei būdingų manierų santūrumu ir išdavė tikrą šios natūros esmę. Manieras švelniais pamokymais jai įdiegė motina ir griežtokais pabarimais – Motinėlė. Akis davė gamta.

Iš abiejų jos pusių sėdėjo dvyniai, nerūpestingai atsidrėbę krėsluose, ištiesę per kulkšnis sukryžiuotas ilgas, raumeningas, iki kelių auliniais batais aptemptas puikių jojikų kojas; jie linksmai šnekučiavosi; saulė plieskė jiems į veidus per aukštų, lipdytiniais ornamentais papuoštų langų stiklus ir vertė markstyti. Aukšti, tvirto kūno sudėjimo ir siaurų klubų, įdegę, raudonplaukiai devyniolikmečiai vienodomis

mėlynomis striukėmis ir garstyčių spalvos bridžkelnėmis buvo neatskiriami vienas nuo kito kaip dvi medvilnės dėžutės.

Žaliame jaunos lapijos fone baltos kaip sniegas žydinčių sedulų lajos mirgėjo įkypuose besileidžiančios saulės spinduliuose. Dvynių žirgai, stambūs auksaspalviai – kaip jų šeimininkų švelniūra – bėriai, stovėjo prišti prie stulpų paradinėje alėjoje, o prie žirgų kojų ambrijo medžiokliniai šunys – perkarę neramūs skalikai, nuolat lydėję Stiuartą ir Brentą visose jų kelionėse. Šiek tiek atokiau, kaip ir dera aristokratui, padėjęs snukį ant letenų, tysojo dėmėtas dalmatinų dogas ir kantriai laukė, kol jaunuoliai pakils ir leisīs į namus vakarieniauti.

Dvyniai, žirgai ir skalikai buvo ne tik neatskiriami draugai – juos siejo daug tvirtesni ryšiai. Jauni, sveiki, miklūs ir gracingi – jie tiko vieni prie kitų, buvo vienodai žvalūs ir nerūpestingi, ir jaunuoliai ne mažiau karšti, kaip jų žirgai – karšti, o kartais ir pavojingi, bet vis dėlto romūs ir nuolankūs tiems, kurie mokėjo juos valdyti.

Nors visi trys, sėdėję priebutyje, buvo gimę nevaržomam plantatorių gyvenimui ir, nuo kūdikystės apsupti daugybės tarnų, buvo auklėjami pertekliuje bei lepinami, jų veidai neatrodė nei bevaliai, nei išlepę. Buvo matyti, kad šie berniukai turi jėgos ir ryžto, būdingo kaimiečiams, įpratusiems gyventi po atviru dangumi ir nelabai linkusiems vargintis nuobodžiomis knyginėmis gudrybėmis. Šiaurės Džordžijos Kleitono grafystė dar buvo jauna ir gyvenimas ten dar nebuvo praradęs tam tikro grubumo apnašų – taip atrodė Čarlstono, Savanos ir Ogastos gyventojams. Senesni ir solidesni Pietų gyventojai iš aukšto žiūrėjo į naujus atėjūnus, bet čia, Džordžijos šiaurėje, niekam nebuvo priekaištaujama dėl nedidelių klasikinio lavinimo spragų, jeigu jas kompensuodavo geras išmanymas to, kas iš tiesų turėjo vertę. O vertę turėjo mokėjimas auginti medvilnę, tvirtai sėdėti balne, taikliai šaudyti, neapsijuokti per šokius, galantiškai asistuoti damoms ir likti džentelmenu net pasigėrusiam.

Visos šios savybės buvo ypač būdingos dvyniams; be to, jie plačiai išgarsėjo savo kaip reta nepaprastu nesugebėjimu semtis visokių žinių iš knygų. Jų tėvai turėjo pinigų, žirgų ir vergų daugiau nei bet kuri kita grafystės šeima, tačiau gramatikos išmanymu dvyniai nusileido daugumai neturtingų savo kaimynų „driskių“ – taip Pietuose buvo vadinami baltieji beturčiai.

Kaip tik dėl to Stiuartas su Brentu ir dykinėjo Taros priebutyje šiomis balandžio popietės valandomis. Jie buvo ką tik pašalinti iš Džordžijos universiteto – ketvirto per pastaruosius dvejus metus universiteto, parodžiusio jiems duris, ir vyresnieji jų broliai, Tomas ir Boidas, grįžo į namus kartu su jais, nes nepanoro likti mokykloje, kurioje jaunesnieji buvo nepageidaujami. Stiuartui ir Brentui paskutinis jų pašalinimas iš universiteto atrodė kaip linksma išdaiga, ir Skarletei, nė karto per ištisus

metus – po to, kai baigė Fejetvilio merginų pensioną, – savo valia nepaėmusiai į rankas knygos, tai irgi atrodė labai juokinga.

– Aš žinau, jums nei šilta, nei šalta, kad jus pašalino, Tomui taip pat, – tarė ji. – O kaip Boidui? Atrodo, jis baisiai nori tapti išsilavinęs, o jūs ištempėte jį iš Virdžinijos, ir iš Alabamos, ir iš Pietų Karolinos universitetų, o dabar dar ir iš Džordžijos universiteto. Jei ir toliau taip bus, jam niekada nepavyks nieko baigti.

– Na, jis puikiai gali išmokti teisės teisėjo Parmalio kontoroje Fejetvilyje, – nerūpestingai atsakė Brentas. – Be to, mūsų pašalinimas iš esmės nieko nekeičia. Mums vis tiek būtų reikėję grįžti į namus dar nesibaigus semestruui.

– Kodėl?

– Juk karas, kvailute! Karas turi prasidėti artimiausiu laiku; negi mes kiurksosime prie knygų, kai kiti kariauja, kaip tu manai?

– Jūs abu puikiai žinote, kad jokio karo nebus, – apmaudžiai atsikirto Skarletė. – Tai tik šnekos. Ešliis Vilksas ir jo tėvas tik praeitą savaitę sakė tėčiui, kad mūsų atstovai Vašingtone sudarys šitą... abipusiškai priimtina susitarimą su ponu Linkolnu dėl Konfederacijos. Ir apskritai jankiai per daug mūsų bijo, kad ryžtųsi su mumis kariauti. Nebus jokio karo, ir man nusibodo apie jį klausyti.

– Kaip nebus karo! – pasipiktinę sušuko dvyniai, tarsi atskleidę begėdišką apgaulę.

– Ne, brangioji, karas būtinai bus, – tarė Stiuartas. – Žinoma, jankiai mūsų bijo, bet po to, kai generolas Boregardas užvakar išstūmė juos iš Samterio forto, jiems nelieka nieko kito, tik kovoti; priešingu atveju jie visame pasaulyje išgarsės kaip bailiai. Na, o Konfederacija...

Tačiau Skarletė, nutaisiusi nuobodžiaujančią miną, nekantriai jį nutraukė:

– Jei kuris nors iš jūsų dar kartą ištars žodį „karas“, aš eisiu į vidų ir užtrenksiu duris jums prieš pat nosį. Šis žodis man kelia nuobodulį... ir štai dar – „atsiskyrimas nuo Sąjungos“. Tėtis nuo ryto iki vakaro šneka apie karą, ir visi, kas tik pas jį ateina, nieko daugiau nedaro, tik šaukia: „Samterio fortas, Valstijų teisės, Eibis Linkolnas!“ Aš tiesiog įmanyčiau klykti iš nuobodulio! Na, o berniukai irgi apie nieką daugiau nekalba, be to, jie dar šneka ir apie savo brangius eskadronus. Šį pavasarį visi vakarai buvo labai nuobodūs, nes berniukai nemoka kalbėti apie ką nors kita. Aš labai džiaugiuosi, kad Džordžija nesugalvojo atsiskirti iki atkalėdžio, antraip būtų sugadinti visi kalėdiniai baliai. Jei aš dar kartą išgirsiu apie karą – eisiu į vidų.

Ir negalėjai abejoti, kad ji žodį tesės. Mat Skarletė nepakentė pokalbių, kurių svarbiausia tema nebuvo ji pati. Tačiau šelmė savo grasinimus išsakė su šypsena – žinodama, kad tada jos skruostuose atsiranda žaismingos duobutės, – ir tarsi peteliškė

sparneliais plastelėjo ilgomis tamsiomis blakstienomis. Berniukai buvo sužavėti – ji kaip tik to ir siekė – ir skubiai atsiprašė. Jų akyse ji nė kiek nesumenko dėl to, kad nesidomėjo karo reikalais. Tiesą sakant, priešingai. Karas – vyrų užsiėmimas, anaip tol ne moterų, ir Skarletės elgesyje jie įžvelgė tik dar vieną jos nepriekaištingo moteriškumo įrodymą.

Atitraukusi pašnekovus nuo įkyrėjusios karo temos, Skarletė entuziastingai grįžo prie jų asmeniškų reikalų.

– O ką pasakė jūsų mama, sužinojusi, kad jūs abu vėl pašalinti iš universiteto?

Jaunuoliai sutriko; jie atsiminė, kaip prieš tris mėnesius juos sutiko mama, kai jie, išvyti iš Virdžinijos universiteto, grįžo namo.

– Matai, – tarė Stiuartas, – kol kas ji dar neturėjo progos nieko pasakyti. Mes su Tomu iš namų išjojome šiandien anksti rytą, kol ji dar nebuvo atsikėlusi; Tomas užsibuvo pas Fonteinus, o mes atjojome čia.

– O vakar vakare, kai jūs grįžote namo, ji irgi nieko nepasakė?

– Vakar vakare mums pasisekė. Kaip tik prieš mūsų sugrįžimą buvo atvestas naujas eržilas, kurį ma pirkto Kentukio mugėje praeitą mėnesį, tad namuose buvo didelė sumaištis. Ak, Skarlete, koks tai puikus žirgas, tu pasakyk tėvui, kad jis atvažiuotų pažiūrėti! Tas gyvulys dar pakeliui kone ištrenkė du arklīninkus ir vos ne mirtinai sutrypė du mamos juodaodžius, kurie pasitiko traukinį Džonsboro stotyje. O kaip tik tuo metu, kai mes parvažiavom, eržilas buvo ką tik sudaužęs į šipulius gardą, vos nenudaigojęs mylimos mamos kumelės Žemuogėlės, ir ma stovėjo arklidėje su visu cukraus maišu rankose – mėgino jam įsiteikti ir, reikia pasakyti, sėkmingai. Juodaodžiai iš baimės užsiropštė ant gegnių ir stebeilijosi į ma, o ji kalbino eržilą tarsi žmogų ir tasai laižė cukrų iš jos rankų. Niekas nemoka taip elgtis su žirgais kaip ma. Tada ji pamatė mus ir tarė: „Dieve gailestingas, kodėl gi jūs vėl parsivilkote namo? Tai ne vaikai, o Egipto maras!“ Bet tą akimirką eržilas ėmė prunkšti bei spardyti, ir ma suriko: „Dinkite iš čia! Argi nematote – jis nervinasi, mano balandėlis! O su jumis aš rytą pasišnekėsiu!“ Na, mes nuėjome miegoti ir paryčiui kuo anksčiau išjojome, kol ji prie mūsų neprikibo, o Boidas liko, kad gražumu ją palenktų.

– Kaip, jūs manote, ji priveiks Boidą? – Skarletė, kaip ir visi grafystės gyventojai, tiesiog negalėjo apsiprasti su mintimi, kad „mažylė“ ponია Tarlton kietai laiko rankose savo peraugusius sūnus, o prireikus dar ir išvanoja jiems nugaras vytine.

Beatrisė Tarlton buvo dalykiška moteris ir ne tik pati rūpinosi didele medvilnės plantacija, šimtu vergų negrų ir aštuoniomis savo atžalomis, bet dar ir valdė didžiausią visoje valstijoje žirgyną. Ji buvo karšto būdo ir greitai įsiusdavo dėl nesi-
baigiančių savo keturių sūnų išdaigų, ir nors mušti žirgus arba negrus valdose buvo

kuo griežčiausiai draudžiama, ji manė, kad berniukams pėrimas retkarčiais gali būti naudingas.

– Ne, žinoma, Boido ji nelies. Su Boidu ma nelabai susidoroja, nes jis vyriausias, nors ir žemo ūgio, – tarė Stiuartas, slapta didžiudamasis savo šešiomis pėdomis ir dviem coliais. – Todėl mes jį ir palikome namie, kad išsiaiškintų su ja. Velniai rautų, ma jau metas liautis mus lupti! Mums gi po devyniolika, Tomui dvidešimt vieneri, o ji elgiasi su mumis kaip su šešimečiais.

– Ar jūsų mama jos rytoj į barbekiu* pas Vilksus tuo nauju žirgu?

– Ji jotų, bet tėtis pasakė, kad tai pavojinga, žirgas pernelyg karštas. Pagaliau ir mergaitės jai neleis. Jos pareiškė, kad bent kartą ji turi atvykti į svečius kaip dera damai – ekipažu.

– Kad tik rytoj nebūtų lietaus, – tarė Skarletė. – Jau visa savaitė beveik kasdien lyja! Nėra nieko blogiau už sugadintą barbekiu, kai viskas perkeliama į vidų ir virsta pikniku tarp keturių sienų.

– Nesijaudinkite, rytoj bus graži diena ir karšta kaip birželio mėnesį, – tarė Stiuartas. – Pažvelkite, koks saulėlydis – aš turbūt dar niekada nemačiau tokios raudonos saulės! Orą visada galima nuspėti iš saulėlydžio.

Visi nukreipė žvilgsnius ten, kur horizonte virš ką tik suartų bekraščių Džeraldo O'Haros medvilnės laukų liepsnojo vakaro žara. Raudona kaip ugnis saulė leidosi už aukštų kalvotų Flinto upės krantų, ir balandžio šiluma išblėso – kieme jau padvelkė kvapnia vėsa.

Pavasaris tais metais buvo ankstyvas – su dažnais šiltais lietumis ir svaiginamai žydinčiais šviesiai rausvais sedulų ir persikų vainikais; blyškios šių medžių žiedų žvaigždutės nubarstė tamsius pelkėtus upių slėnius ir tolimų kalvų atšlaites. Arimas jau ėjo į pabaigą, ir saulėlydžiai dar tirštesniu purpuru nudažė šviežias raudono Džordžijos molio vagas. Drėgni išverstos žemės klodai, aviečių spalvos džiuostančiose vagų keterose, šviesiai violetiniai, purpuriniai ir pilkšvai rudi tamsiame šešėlyje, tysojo laukdami medvilnės sėjos. Kalkėmis išbalintas plytų namas atrodė kaip salelė išjudintoje suartos žemės jūroje, tarp raudonų, aukštai iškilusių pjautuvo pavidalo bangų, tarsi suakmenėjusių antplūdžio metu. Čia nesimatė ilgų tiesių vagų, panašių į tas, kurios džiugina akį geltonose molingose Centrinės Džordžijos plynaukštės plantacijose arba sodriose pakrantės juodžemio žemėse. Šiaurės Džordžijos kalvotos priekalnės buvo ariamos vingiuotai – jos atrodė išraižytos begalės spiralių, kad sunki dirva nenuslinktų į upės dugną.

* Piknikas arba priėmimas lauke; jo metu svečiai vaišinami ant iešmo kepta mėsa, o skerdiena – jautiena, aviiena, kiauliena – kepama nesukapota, ir šis valgis vadinamas tuo pačiu vardu. (Čia ir toliau pastabos vertėjos.)

Plėšininė raudona žemė – kruvinai raudona po lietaus, plytų raudonumo ir dul­kėta per sausrą – buvo geriausia pasaulyje žemė medvilnei auginti. Tai buvo malo­nus akiai kraštas – balti namai, ramūs arimai ir lėtos, drumzlinai geltonos upės... Tai buvo ir didelių kontrastų – ryškios saulės bei gilių šešėlių – kraštas. Nedrumsčiamos plytėjo saulės įkaitintos suartos plantacijų žemės ir daugelį mylių nutįsę medvilnės laukai, apsupti neliesto miško, tamsaus ir vėsaus net karštą vidurdienį – rūškano, paslaptingo, truputį gūdaus, pilno kantraus amžino šnaresio pušų viršūnėse, pana­šaus į atodūšį arba į grasinimą: „Saugokis! Saugokis! Kartą tu jau buvai apaugęs, lauke. Mes vėl galime tave užvaldyti!“

Sėdėjusieji priebutyje išgirdo kanopų kaukšėjimą, kinkinio skambčiojimą, čaižų negrų juoką ir šūkaliojimus – darbininkai ir mulai grįžo iš lauko. Tą akimirką iš vi­daus pasigirdo švelnus Skarletės motinos Elinos O’Haros balsas: ji šaukė negriukę, kuri nešiojo jai pintinėlę su raktais.

– Taip, mem, – nuskambėjo atsakydamas plonas vaikiškas balselis, ir nuo užpa­kalinių durų nutrepsėjo žingsniai rūkyklos link, kur Elina kiekvieną vakarą, pasi­baigus lauko darbams, dalijo negrams maistą. Paskui pasigirdo indų ir stalo sidabro skambėjimas: Porkas, kartu ir tarnas, ir sodybos vyresnysis liokajus, ėmė dengti stalą vakarienei.

Šie garsai dvyniams priminė, kad jiems metas grįžti namo. Bet juos baugino mintis, jog reikės susitikti su motina, ir jie delsė priebutyje, neaiškiai vildamiesi, kad Skarletė pakvies juos vakarieniauti.

– Klausyk, Skarlete, o kaip dėl rytdienos vakaro? – paklausė Brentas. – Mes irgi norime pašokti su tavim – juk mes nekalti, kad nieko nežinojome nei apie barbekiu, nei apie balių. Tikiuosi, tu dar ne visus šokius paskirstei?

– Žinoma, visus! Argi galėjau žinoti, kad jūs sugrįšite namo? Juk aš negalėjau užrašyti šokių jums, o paskui likti nieko nepešusi ir ramstyti sieną!

– Tu? – dvyniai skardžiai nusikvatojo.

– Taigi, mažyte, tu turi atiduoti man pirmąjį valsą, o Stiu – paskutinį ir per vaka­rienę atsisėsti su mumis. Mes išitaisysime miško aikštelėje, kaip ir per praeitą balių, ir pašauksime Džinsę, kad ji vėl mums išburtų.

– Man nepatinka, kaip ji buria. Juk jūs girdėjote – ji išbūrė, kad aš ištekėsiu už smarkaus bruneto juodais ūsais, o man nepatinka brunetai.

– Tau patinka raudonplaukiai, ar ne taip, mažyte? – nusišypsojo Brentas. – Taigi pažadėk mums visus vaisius ir vakarienę.

– Jei pažadėsi, mes atskleisime tau vieną paslaptį, – tarė Stiuartas.

– Štai kaip? – šūktelėjo Skarletė, akimirksniu kaip vaikas užsidegusi smalsumu.

– Tu turi galvoje tai, ką mes vakar girdėjome Atlantoje, Stiu? Bet atsimeni – prižadėjome tylėti.

– Gerai jau. Žodžiu, panelė Pitė mums kai ką pasakė.

– Panelė – kas?

– Na, tu nepažįsti, Džono Vilksso pusseserė, ji gyvena Atlantoje, – panelė Pitipetė Hamilton, Čarlso ir Melanijos Hamiltonų teta.

– Žinoma, pažįstu ir galiu pasakyti, kad kvailesnės senės aš kaip gyva nesu sutikusi.

– Taigi, kai mes vakar Atlantoje laukėme savo traukinio, ji puskariete važiavo pro stotį, sustojo su mumis paplepėti ir pasakė, kad rytoj pas Vilksus per balių bus paskelbtos sužadėtuės.

– Na, man tai ne naujiena, – nusivylusi nutęsė Skarletė. – Tas kvailelis, Čarlis Hamiltonas, jos giminaitis, susižieduos su Meilute Vilks. Visi jau senų seniausiai žino, kad jie turi susituokti, nors jis, man atrodo, to nelabai trokšta.

– Tu laikai jį kvaileliu? – paklausė Brentas. – Tačiau per atkalėdį leidai jam išsijuosusiam šokinėti apie tave.

– O kaip galėjau uždrausti? – Skarletė atsainiai truktelėjo pečiais. – Vis tiek, man atrodo, jis baisus ištižėlis.

– Ir vis dėlto visai ne jo sužadėtuės bus rytoj paskelbtos, o Ešlio ir panelės Melanijos, Čarlso sesers! – iškilmingai išpleškino Stiuartas.

Skarletės veidas nepasikeitė, tik jos lūpos truputį pabalo. Taip būna, kai ištinka netikėtas smūgis ir žmogus nespėja suvokti, kas atsitiko. Kai ji, netardama nė žodžio, žiūrėjo į Stiuartą, jos veidas buvo toks sustingęs, kad jis, iš prigimties nebūdamas per daug įžvalgus, pamanė: matyt, ši žinia ją smarkiai nustebinio ir suintrigavo.

– Panelė Pitė mums pasakė, kad jie ketino paskelbti sužadėtuves tik ateinančiais metais, nes panelės Melanijos sveikata ne per stipriausia, bet dabar tik ir kalbama apie karą, tad abi šeimos nutarė pagreitinti vestuves. Sužadėtuės bus paskelbtos rytoj per vakarienę. Matai, Skarlete, mes atskleidėme tau paslaptį, ir dabar tu turi pažadėti, kad sėsi vakarieniauti su mumis.

– Na, žinoma, su jumis, – automatiškai pratarė Skarletė. – Prižadu.

– Na, tu šaunuolė. Įsivaizduoju, kaip įsius visi berniūkščiai!

– Ir tegul siunta, – pasakė Brentas. – Mes dviese lengvai su jais susidorosime. Klausyk, Skarlete, sėdėk su mumis ir rytą, per barbekiu.

– Ką tu pasakei?

Stiuartas pakartojo savo prašymą.

– Gerai.

Dvyniai susižvalgė – triumfuodami, tačiau ne be nuostabos. Jie nebuvo pratę taip lengvai susilaukti šios merginos palankumo ženklų, nors ir manė, kad ji teikia jiems šokią tokią pirmenybę, palyginti su kitais. Paprastai Skarletė vis dėlto versdavo juos įkalbinėti ją ir maldauti, vedžiojo už nosies, nesakė nei „taip“, nei „ne“, šaipydavosi iš jų, kai jie imdavo pūstis, ir padvelkdavo lengvu šalčiu, jeigu jie bandydavo supykėti. O dabar ji iš esmės pažadėjo praleisti su jais visą rytojaus dieną – sėdėti šalia per barbekiu, šokti su jais visus valsus (jie jau pasirūpins, kad valsas išstumtų visus kitus šokius!) ir kartu vakarieniauti. Dėl to buvo verta net išlėkti iš universiteto!

Įkvėpti savo netikėtos sėkmės, dvyniai neskubėjo atsisveikinti ir toliau plepėjo apie būsimą barbekiu, apie balių, apie Melaniją Hamilton ir Ešlį Vilksą; jie laidė sąmojus, juokėsi, pertraukinėjo vienas kitą ir gana tiesiai užsimindavo, kad artėja vakarienės metas. Skarletės tylėjimas ne iš karto pasiekė jų sąmonę, nors per visą tą laiką ji beveik nepratarė nė žodžio. Pagaliau ir jie pajuto permainą. Spindintis vakaras tarsi apsimblausė, bet dvyniai nebūtų galėję pasakyti, kodėl taip atsitiko. Atrodė, kad Skarletė jų visai nesiklauso, nors nė karto nesuklydo atsakydama. Jausdami, kad darosi kažkas nesuprantama, išmušti iš vėžių, suerzinti, jie kurį laiką dar mėgino palaikyti pokalbį, paskui pasižiūrėjo į laikrodį ir nenoriai pakilo.

Saulė jau buvo visai netoli ką tik suarto lauko, ir už upės dantyta siena sudūlavo aukštas miškas. Iš palėpių išskridusios kregždės it strėlės šaudė virš kiemo, o vištos, antys ir kalakutai traukė iš lauko namo: vieni – oriai žingsniuodami, kiti – svyrinėdami nuo šono ant šono.

Stiuartas garsiai sušuko:

– Džimsai!

Beveik tą pat akimirką aukštas negras, maždaug vienodo ūgio su dvyniais, dusdamas išbėgo iš už namo kampo ir puolė prie stulpų, kur buvo pririšti arkliai. Džimsas buvo jų asmeninis tarnas ir kartu su šunimis visur juos lydėjo. Jis buvo neatskiriamas jų vaikystės žaidimų draugas, o kai jiems sukako dešimt metų, jie gavo jį dovanų gimimo dienos proga, ir jis tapo jų nuosavybe. Pamatę Džimsą, skalikai pakilo, nusipurtė raudonas dulkes ir sustingę laukė šeiminkų. Jaunuoliai atsisveikino, pažadėję Skarletei atvykti rytoj pas Vilksus anksčiau ir laukti jos ten. Paskui jie nubėgo nuo priebučio, išoko į balnus ir lydimi Džimso paleido žirgus risčia kedrų alėja, kažką šaukdami atsisveikinimui ir mojuodami skrybėlėmis.

Už alėjos posūkio, kur namo jau nebuvo matyti, Brentas sustabdė arklių sedulos šešėlyje. Įkandin jo sustojo ir Stiuartas. Negras sustojo šiek tiek atokiau. Pajutę laisvesnius pavadžius, arkliai ėmė pešioti švelnią pavasario žolę, o kantrūs šunys vėl sugulė į minkštas raudonas dulkes, godžiai žvalgydamiesi į tirštėjančiose sutemose

laigančias kregždes. Plačiame atviraširdžiame Brento veide atsispindėjo sumišimas ir lengvas apmaudas.

– Klausyk, – tarė jis. – Ar tau neatrodo, kad ji galėjo pakviesti mus pavakarieniauti?

– Tiesą sakant, aš irgi to laukiau, bet taip ir nesulaukiau, – atsakė Stiuartas. – Ką tu pasakysi, a?

– Nežinau, ką ir sakyti. Keista. Pagaliau mes juk seniai nesimatėme ir vos atvažiavę – tiesiai pas ją. Ir netgi beveik nieko dar nespėjome papasakoti.

– Man pasirodė, kad iš pradžių ji labai apsidžiaugė mus pamačiusi.

– Taip, ir aš taip pamaniau.

– O paskui staiga nei iš šio, nei iš to nutilo, tarsi jai galvą ėmė skaudėti.

– Taip, aš pastebėjau, bet nekreipiau į tai dėmesio. Kaip tu manai, kas jai pasidarė?

– Nesuprantu. Gal mes pasakėme kažką, kas ją supykde?

Minutę abu susimąstė:

– Nieko negaliu prisiminti. Be to, kai Skarletė supyksta, tai iš karto būna matyti. Ji ne tokia kaip kitos mergaitės – iš jos viskas tuoj pat išsiveržia į paviršių.

– Taip, tuo man ji kaip tik ir patinka. Pykdama nepavirsta ledokšniu ir neniekina kito, o viską tiesiai išdėsto. Ir vis dėlto, matyt, mes kažką ne taip pasakėme ar padarėme, kodėl ji staiga nutilo ir pasidarė kažkokia suniurusi? Galiu prisiekti, kad pamačiusi mus ji apsidžiaugė ir, atrodo, norėjo pakviesti vakarieniauti.

– Gal dėl to, kad mus vėl išgrūdo iš universiteto?

– Na jau, nė velnio! Nebūk idiotas. Ji juk kvatojo kaip apdujusi, kai mes apie tai pasakojome. Skarletė ne daugiau už mus gerbia visą tą knyginę išmintį.

Brentas, pasisukęs balne, pašaukė savo negrą grumą.

– Džimsai!

– Klausau, sere!

– Tu girdėjai mūsų pokalbį su panele Skarlete?

– Ne, sere, pone Brentai! Na, ir pasakėte! Kad aš klausyčiausi, ką kalba baltieji ponai!

– Ne tai, velniai griebtų! Jūs, tamsiaodžiai, visada ištempę ausis! Aš juk mačiau, kaip tu, melagi, slankiojai aplink priebutį ir slėpeisi už jazminų krūmo prie sienos. Nagi prisimink, ar mes nepasakėm ko nors, kas būtų galėję panelę Skarletę supykdyti arba įžeisti?

Po tokios užuominos apie Džimso nuovokumą jis daugiau neapsimetinėjo ir susikaupęs suraukė juodus antakius.

– Na, sere, to aš nepastebėjau, ji lyg ir nepyko. Atrodo, ji labai apsidžiaugė, matyt, gerokai be jūsų nuobodžiavo, ir, kol jūs nepasakėte apie poną Ešlį ir panelę Melaniją Hamilton – kad jie tuoksis – vis čiauškęjo kaip paukštelis, o paskui visa nuščiuvo, tarsi būtų pamačiusi vanagą.

Dvyniai susižvalgė ir linktelėjo, bet jų veiduose vis dar buvo nustebimas.

– Džimsas teisas, – tarė Stiuartas. – Bet kas čia yra – niekaip nesuprantu. Velniai rautų, Skarletė juk niekada nesidomėjo Ešliu – jis jai tik draugas. Ji nė kiek juo nesusižavėjusi. Bent jau ne taip, kaip mes.

Brentas pritardamas linktelėjo.

– O gal ji išsikeidė, kad Ešlis nieko nepasakė jai apie rytdienos pagarsinimą – juk vis dėlto jie vaikystės draugai? Mergaitės mėgsta tokias naujienas sužinoti pirmos – joms tai nežinia kodėl svarbu.

– Gal ir taip. Bet... na, kas iš to, kad nepasakė? Tai juk buvo slepiama nuo visų, nes buvo sumanytas siurprizas. Galų gale mes irgi nieko nebūtume sužinoję, jei mums nebūtų išplepėjusi panelės Melės tetulė. Be to, Skarletė negalėjo nežinoti, kad Ešlis anksčiau ar vėliau ves panelę Melę. Juk mes tai senų seniausiai žinome. Taip jau įprasta Hamiltonų ir Vilksų giminėje: vesti pusseseres ir tekėti už pusbrolių. Visi žinojo, kad Ešlis kada nors ves panelę Melę, o Meilutė Vilks ištekės už jos brolio Čarlso.

– Tiek to, nenoriu daugiau sukti dėl to sau galvos. Tik gaila, kad ji nepakvietė mūsų vakarienės. Tiesą sakant, aš baisiai nenoriu joti namo ir klausytis mamytės klyksmo dėl mūsų pašalinimo iš universiteto. O juk metas būtų jai priprasti.

– Tikėkimės, kad Boidui jau pavyko ją palenkti. Tu nežinai, kokį miklų liežuvį turi šis gudruolis. Jis visada moka jai įsiteikti.

– Taip, žinoma, bet tam reikia laiko. Jis pilstys iš tuščio į kiaurą, kol užkalbės jai dantis ir ji nusileis, o tada lieps jam pataupyti savo iškalbingumą advokato praktikai. Ko gero, Boidui net nepavyko kol kas ir prieiti prie ma. Einu lažybų, jog ji vis dar taip susižavėjusi savo nauju eržilu, kad ir pagalvoti apie mus užmiršo, ir prisimins mūsų pašalinimą tik tada, kai atsisės vakarieniauti ir pamatys už stalo Boidą. Na, o vakarienei baigiantis ji jau kaip reikiant įsiskarščius ir svaidsys perkūnus ir žaibus. Apie dešimtą valandą, jokių būdu ne anksčiau, Boidui pavyks įteigti jai, kad bet kuriam jos sūnui būtų žema likti mokykloje, kurios rektorius drįso kalbėti su mumis tokiu tonu. Ir tik apie vidurnaktį Boidas pagaliau taip susuks jai galvą, kad ji įdūks ir ims ant jo šaukti, kodėl jis nenušovė rektoriaus. Ne, anksčiau kaip naktį mums geriau namie nesirodyti.

Dvyniai niūriai susižvalgė. Jie niekada nebijojo nei muštynių, nei neišjodinėtų ristūnų, nei įtūžusių kaimynų plantatorių, bet ekstaziškai suvirpėdavo, išgirdę

negailestingą savo raudonplaukės mamytės balsą ir pamatę jos vytinę, kuria ji nesivaržydama čaižydavo jų sėdynes.

– Žinai ką, – tarė Brentas, – jojam pas Vilksus. Ešlis ir panelės džiaugsis, jei mes su jais vakarieniausime.

Bet Stiuartas tarsi sutriko.

– Ne, mums neverta pas juos joti. Pas juos tikriausiai makalynė – rengiasi ryt-dienos barbekiu, be to...

– Ak, taip, aš ir užmiršau, – skubiai pertraukė jį Brentas. – Ne, mes ten nejosime.

Jie pliaukštelėjo vytinėmis, ragindami arklius, ir kurį laiką jojo visiškai tylėdami. Tamsūs Stiuarto skruostai paraudo iš susijaudinimo. Nuo praeitos vasaros jis karštai asistavo Indijai Vilks, jausdamas nebylų savo bei jos tėvų ir visos apylinkės pritarimą. Visi grafystės gyventojai manė, kad rami, santūri Indija Vilks gali turėti teigiamą poveikį šiam jaunuoliui. Šiaip ar taip, jie daug iš jos tikėjosi. Stiuartas galėjo ją vesti, tačiau tai buvo ne prie širdies Brentui. Negalima sakyti, kad Indija jam visai nepatiko, tačiau vis dėlto ji atrodė pernelyg paprasta ir nuobodi ir jis nė už ką negalėjo prisiversti jos įsimylėti, kad prisidėtų prie Stiuarto. Pirmą kartą per visą gyvenimą dvynių skoniai išsiskyrė, ir Brentas niršo, kad jo brolis domisi mergina, kuri, jo nuomone, niekuo neišsiskiria iš kitų.

O paskui, praeitą vasarą, politiniame mitinge ažuolų giraitėje šalia Džonsboro jų abiejų dėmesį staiga patraukė Skarletė O'Hara. Jie draugavo su ja ne pirmus metus, ir dar nuo mokyklos laikų ji buvo nepamainoma visų vaikiškų jų išdaigų dalyvė, nes jodinėjo ir karstėsi po medžius beveik taip pat mikliai, kaip ir jie. O dabar, didelei jų nuostabai, staiga pavirto tikra jauna ledi – puikiausia iš visų Žemės būtybių.

Jie pirmąsyk pastebėjo, kokios kibirkštėlės žėri žaliose jos akyse, kokios duobutės žaidžia skruostuose jai šypsantis, kokios grakščios jos rankytės ir mažos kojytės ir koks lieknas liemuo. Dvyniai laidė sąmojus, šmaikštavo, o ji pratrūkdavo sidabriniu juoku, ir jie, matydami, kad ji deramai juos įvertina, nėrėsi iš kailio.

Tai buvo įsimintina jų gyvenimo diena. Vėliau, ne kartą atgaivindami ją atmintyje, dvyniai nepaliovė stebėtis, kaip galėjo atsitikti, kad jie taip ilgai nepasidavė Skarletės O'Haros kerams. Jie taip ir nerado atsakymo į šį klausimą, o paslaptis buvo ta, kad tą dieną Skarletė pati nutarė atkreipti į save jų dėmesį. Žinoti, kad kažkas įsimylėjęs ne ją, o kitą merginą, Skarletei visada buvo tikra kančia, o matyti Stiuartą šalia Indijos Vilks šiai mažytei grobuonei atrodė visiškai nepakenčiama. Ji nepasitenkino tik Stiuartu, nutarė kartu sužavėti ir Brentą, ir tai darė taip išradin-gai, kad pribloškė abu.

Dabar jie buvo iki ausų ją įsimylėję, o Indija Vilks ir Letė Manro iš Džiaugsmo dvaro, apie kurią, neturėdamas ką veikti, sukosi Brentas, tarsi pasitraukę į nuošalę. Kaip jausis tas, kuris liks nieko nepešęs, jei Skarletė pasirinks vieną iš jų, dvyniai nesusimąstė. Kai ateis metas spręsti, ką daryti, tada jie ir nuspręš. O kol kas buvo labai patenkinti, kad jų širdies reikalai klostosi gerai, nes brolių santykiuose nebuvo vietos pavydui. Tokia padėtis skatino nepaprastą kaimynų smalsumą ir erzino jų motiną, kuriai Skarletė nepatiko.

– Gausite abu, ko nusipelnę, jei ši apsikri mergiūkštė sumanys pažaboti vieną iš jūsų, – pasakė mamytė. – O gal ji nutars, kad du geriau negu vienas, tada jums reikės persikelti į Jutą, pas mormonus... jei tik jus priims, kuo aš smarkiai abejoju. Bijau, kad vieną gražią dieną jūs paprasčiausiai prisigersite ir vienas kitą nušausite dėl šitos veidmainiškos žaliaakės vėjajaikės. O gal tai kaip tik į gera.

Nuo tos dienos Stiuartas Indijos draugijoje jautėsi kaip ne savo kailyje. Nei žodžiu, nei žvilgsniu, nei užuomina Indija neišsidavė, kad pastebėjo staigią jo santykių su ja permainą. Ji buvo pernelyg gerai išauklėta, kad išsiduotų. Tačiau Stiuartas negalėjo atsikratyti kaltės jausmo, todėl jautėsi nejaukiai. Jis suprato, kad apsuko Indijai galvą, suprato, kad ji ir dabar jį tebemyli, o jis – širdies gilumoje nebuvo galima to neprisipažinti – elgiasi su ja nedžentelmeniškai. Jis kaip ir anksčiau ją žavėjosi ir nepaprastai gerbė už išsilavinimą, kilnias manieras, apsiskaitymą ir kitas vertingas jos savybes. Bet, po šimts pypkių, ji buvo tokia bespalvė, tokia nuobodžiai vienoda, palyginti su ryškia, impulsyvia, žavingai kaprizinga Skarlete. Su Indija visada buvo viskas aišku, o Skarletė buvo kupina netikėtumų. Savo išdaigomis ji galėjo įsiutinti, bet kaip tik tai ir teikė jai savotišką žavesį.

– Na, jojam pas Keidą Kalvertą ir su juo pavakarieniausime. Skarletė sakė, kad Ketlina grįžo namo iš Čarlstono. Gal ji ką nors daugiau žino apie kautynes dėl Samterio forto.

– Ketlina? Kertu lažybų, ji net nežino, kad šis fortas yra uosto prieigose, ir juo labiau nežino, kad jis buvo pilnas pilnutėlis jankių, kol mes jų iš ten neišvijome. Jai rūpi tik baliai ir gerbėjai, kuriuos ji, man atrodo, kolekcionuoja.

– Na ir kas? Vis tiek malonu klausytis jos plepėjimo. Šiaip ar taip, mes galime ten palaukti, kol ma atsiguls miegoti.

– Gerai, trauk tave velniai! Aš nenusistatęs prieš Ketliną, ji iš tiesų miela, ir visada įdomu klausyti, kaip ji pasakoja apie Kerą Rotą ir visus kitus, kurie ten, Čarlstone. Bet tegu mane velniai griebia, jei aš išsėdėsiu prie vieno stalo su ta janke – jos pamote.

– Na, ko tu taip ją užsipuolei, Stiurtai? Juk ji kupina pačių geriausių paskatų.

– Aš jos nepuolu – man jos gaila, o aš nemyliu žmonių, kurie man kelia gailę. Ji taip rūpinasi, taip stengiasi, kad viskas būtų kuo geriau ir visi jaustųsi kaip namie, bet būtinai leptels ką nors ne vietoje. Ji gadina man nervus! Be to, ji juk laiko mus visus, pietiečius, laukinius. Netgi tiesiai taip ir pasakė ma. Mat ji bijanti pietiečių. Kiekvieną kartą, kai tik mes pasirodome, išbąla kaip kreida. Kaip Dievą myliu, ji panaši į išgąsdintą vištą, kai sėdi ant kėdės tiesi it kartis ir mirkčioja blizgančiomis, iš baimės apvaliomis akimis; taip ir atrodo, kad, vos tik kas nors pajudės, ji kaipmat suplasnos sparnais ir užkudakuos.

– Nenuostabu. Tu gi peršovei Keidui koją.

– Aš buvau girtas, antraip nebūčiau ėmęs šaudyti, – paprieštaravo Stiuartas. – Ir Keidas ant manęs nepyksta. Taip pat ir Ketlina, ir Reifortas, ir ponas Kalvėnas. Tik šita jų pamotė šiaurietė pradėjo rėkti, kad aš, girdi, esu barbaras ir padoriems žmonėms pavojinga gyventi tarp šitų necivilizuotų laukinių pietiečių.

– Ką gi, ji savaip teisi. Juk ji – jankė, tad iš kur galėjo išmokti gerų manierų? Galų gale tu juk šovei į jį, o jis jos posūnis.

– Velniai rautų, argi dėl to galima mane įžeidinėti? O kai Tonis Fonteinas paleido kulną tau į koją, argi tu dėl to kėlei triukšmą? Juk tu ne posūnis, o vis dėlto tikras sūnus. Tačiau mamytė tik pasiuntė daktaro Fonteino, kad jis perrištų žaizdą, ir paklausė, kaip čia Toniui taip nepavyko pataikyti. Tiesa, jis buvo girtas, pasakė ji. Atsimeni, kaip tada įsiuto Tonis?

Tai prisiminę, jie abu ėmė leipti juokais.

– Taip, mūsų mama šauni! – su švelnumo gaidele balse pastebėjo Brentas. – Ja visada galima pasikliauti – ji pasiels kaip reikia ir nepadarys akibrokšto tau draugų akyse.

– Bet, atrodo, ji gali padaryti didelį akibrokštą mums tėvo ir mergaičių akyse, kai parsirasime šiandien vakare namo, – niūriai pratarė Stiuartas. – Žinai, Brentai, man atrodo, kad dabar mūsų kelionė į Europą prapuolė. Atsimeni, ma sakė: jeigu jus vėl išgrūs iš universiteto, didelę kelionę matysite kaip savo ausis.

– Na ir suk ją devynios, ar ne? Ko mes nematėme Europoje? Prašom pasakyti, kuo gali prieš mus pasigirti tie užsieniečiai, ką jie ten turi, ko mes neturime Džordžijoje? Kertu lažybų, kad jų merginos ne gražesnės už mūsų ir žirgai ne greitesni, ir galiu prisiekti, kad jų kukurūzų viskis daug prastesnis už tėvo.

– Ešliis Vilksas sako, kad jų nepaprasta gamta ir nuostabi muzika. Ešliui labai patinka Europoje. Jis nuolat apie ją pasakoja.

– Tu juk žinai, kokie žmonės tie Vilksai. Juk jie visi tiesiog pamišę dėl muzikos, knygų ir gražių peizažų. Mama sako, taip yra todėl, kad jų senelis kilęs iš Virdžinijos. Ji tvirtina, kad visi jie tik tuo ir domisi.

– Tai tegul ir pasiima visa tai. O man duokite eiklų žirgą, stiklinę gero vyno, padorią merginą, kuriai galima meilintis, ir nelabai padorią, su kuria galima prasi-
blaškyti, ir pasiimkite visą Europą. Labai čia man jos reikia... Neleis mūsų į šitą kelio-
nę – na, ir nuspjaut! Įsivaizduok, kad mes dabar esame Europoje, o čia bet kuriuo
momentu gali prasidėti karas. Mes jokių būdu nespėtume grįžti! Užuoat važiuojant į
Europą, aš verčiau eisiu kariauti.

– Aš irgi, bet kurią akimirką... Klausyk, Brentai, aš žinau, kur mums galima nujo-
ti pavakarieniauti: nagi drožiam tiesiai per pelkes pas Eiblą Vinderį ir pasakome jam,
kad mes vėl esame namie – visi keturi – ir bet kurią akimirką galime imtis ginklo.

– Teisingai! – karštai pritarė Brentas. – Ten mes tikrai sužinosime visas paskutines
naujienas apie Eskadroną, ką jie galiausiai nutarė dėl mundurų spalvos.

– O kas bus, jeigu jie sumanys aprengti mus kaip zuavus? Velniai mane rautų,
jei aš tada užsirašysiu į jų kariuomenę. Juk su tomis plačiomis raudonomis kelnėmis
jausiuosi kaip mergaitė! Dievaži, tos kelnės nepaprastai panašios į moteriškas flane-
lines kelnaites.

– Ar tik jūs neketinate joti pas poną Vinderį? – įsiterpė Džimsas. – Ką gi, jokite,
tik nesitikėkite, kad ten jums patieks gerą vakarienę. Jų virėja mirė, o naujos jie dar
nenušipirko. Valgius kol kas gamina viena negrė iš plantacijos, ir man tenykščiai
negrai pasakojo, kad tokio šlykštaus valgio nėra niekur visame plačiame pasaulyje.

– Tai velnias! O kodėl jie neperka naujos virėjos?

– Iš kur tokie nususe – baltieji pašlemėkai ims pinigų, kad galėtų nusipirkti ne-
grų? Jie niekad neturėjo daugiau kaip keturių negrų.

Džimso balse skambėjo neslepiaama panieka. Juk jo šeimnininkai buvo Tarltonai –
šimto negrų savininkai, ir tai aukštino jį jo paties akyse; kaip ir daugelis negrų iš
didelių plantacijų, jis niekino smulkius fermerius, kurie turėjo vieną, du negrus, ir
apsiriko.

– Už šituos žodžius aš tuoj pat nulupsiu tau kailį! – sušuko įsiutęs Stiuartas. –
Kaip tu drįsti Eiblą Vinderį vadinti „nusususiu baltuoju pašlemėku“! Žinoma, jis
neturtingas, bet visai ne pašlemėkas, ir aš, velniai rautų, niekam – nei juodajam, nei
baltajam – neleisiu blogai apie jį kalbėti. Jis – geriausias žmogus grafystėje, antraip
nebūtų paaukštintas leitenantu.

– Taip taip, aš ir pats negaliu atsistebėti, – visai ramiai atsakė Džimsas. – Man
atrodo, jiems reikėtų išsirinkti karininkus iš turtingesniųjų, o ne kokį pakliuvusį
pašlemėką.

– Jis ne pašlemėkas. Tu nelygink jo su tokiu pašlemėku kaip Sleteris. Iš tiesų Eiblas
neturtingas. Jis nėra stambus plantatorius, tiesiog smulkus fermeris, ir jei vaikinams

atrodė, kad jis vertas leitenanto laipsnio, ne tavo galvai spręsti apie tai, tamsiaodi. Eskadrone žino, ką daro.

Kavalerijos eskadronas buvo sukurtas prieš tris mėnesius, tą pačią dieną, kai Džordžija atsiskyrė nuo Valstijų Sąjungos, ir tuoj pat prasidėjo savanorių šaukimas. Nauja kariuomenės dalis dar neturėjo jokio pavadinimo, bet visai ne dėl to, kad nebuvo pasiūlymų. Kiekvienas turėjo savo pasiūlymą, ir niekas nenorėjo atsisakyti jo. Tokie pat ginčai kilo ir dėl aprangos spalvos bei formos. „Kleitono tigrui“, „Ugnies rijikai“, „Šiaurės Džordžijos husarai“, „Zuavai“, „Teritorijos šautuvai“ (nors kavaleriją buvo numatyta apginkluoti pistoletais, kartais ir medžiotojų peiliais, o ne šautuvais), „Kleitono dragūnai“, „Kruvini perkūnsvaidžiai“, „Greiti kaip žaibas ir negailestingi“ – kiekvienas iš šių pavadinimų turėjo savo rėmėjų. O kol klausimas buvo atviras, naują formuotę visi vadino tiesiog Eskadronu; taip ji visą laiką ir vadinosi, nors vėliau jai buvo duotas labai pompastiškas pavadinimas.

Karininkus rinko patys savanoriai, nes, išskyrus kai kuriuos Meksikos ir Seminolų kampanijų veteranus, niekas visoje grafystėje neturėjo nė menkiausio karinio patyrimo, o klausyti veteranų įsakymų, kai patys veteranai nesusilaukė simpatijų ir pasitikėjimo, niekas nenorėjo. Visiems labai patiko keturi Tarltonų jaunuoliai taip pat, kaip ir trys jauni Fonteinai, bet, visuotiniam apgailestavimui, už juos nenorėta balsuoti, nes Tarltonai greitai pasigerdavo ir apsvaigę imdavo šėlti, o Fonteinai išvis buvo ūmaus charakterio ir garsėjo kaip pašėlę nutrūktgalviai. Ešliui Vilkui buvo suteiktas kapitono laipsnis, nes jis buvo geriausias jojikas grafystėje, o jo šaltakraujiškumas ir savitvarda galėjo laiduoti tam tikrą tvarką Eskadrono gretose. Reifortas Kalvertas buvo paskirtas vyresniuoju leitenantu, nes jį visi mylėjo, o leitenanto laipsnį gavo Eiblas Vinderis, seno traperio sūnus, nedidelės fermos savininkas.

Eiblas buvo stambus sveikas vyras, vyriausias iš visų Eskadrone, geraširdis, ne labai išsilavinęs, bet protingas, sumanus ir itin galantiškas su damomis. Snobizmo dvasia Eskadronui buvo svetima. Juk jame buvo nemažai tokių, kurių tėvai ir vaikai turtą užsigyveno ėmę dirbti nedidelį fermos sklypą. O Eiblas buvo geriausias Eskadrono šaulys, nepralenkiamai taiklus šaulys – pataikydavo voveraitei į akį iš septyniasdešimt penkių jardų atstumo, be to, gerai išmanė bivakų gyvenimą: buvo puikus pėdsekys, mokėjo sukurti laužą pliaupiant liūčiai ir rasti šaltinio vandens. Eskadronas įvertino jo nuopelnus, jis visiems patiko ir buvo pakeltas į karininkus. Parodytą jam pagarbą jis priėmė oriai ir be nereikalingo pasipūtimo – tiesiog kaip savaime suprantamą. Tačiau plantatorių žmonos ir vergai – priešingai negu jų vyrai ir šeimininkai – negalėjo užmiršti, kad Eiblas Vinderis yra kilęs iš prastuomenės.

Iš pradžių į Eskadroną buvo renkami tik plantatorių sūnūs; tai buvo džentelmenų poskyris, ir kiekvienas ateidavo į jį su savo žirgu, ginklu, apranga, kitokia mundažu ir tarnu vergu. Bet jaunoje Kleitono grafystėje turtingų plantatorių buvo ne tiek jau daug, todėl, norint suformuoti visavertį kariuomenės vienetą, prireikė rinkti savanorius iš smulkiųjų fermerių, traperių, kailinių žvėrių ir pelkių paukščių bei žvėrių medžiotojų sūnų, o tam tikrais retais atvejais – net iš baltųjų neturtėlių, jeigu jie teigiamomis asmens savybėmis šiek tiek lenkė savo luomo žmones.

Šie jauni vyrai, kaip ir turtingi jų tėvynainiai, karštai troško susikauti su jankiais, jei karas vis dėlto prasidės, bet čia iškilo subtilus piniginių išlaidų klausimas. Retas kuris smulkusis fermeris turėjo arklių. Savo žemę jie įdirbdavo mulais, bet ir šitų galvijų turėjo ne per daugiausia – geriausiu atveju dvi tris poras. Paaukoti savo mulus karo reikalams jie negalėjo, net jei Eskadronui būtų jų prireikę – žinoma, to jokių būdu negalėjo atsitikti. O baltieji neturtėliai manė pasiekę gerovės viršūnę, jei turėjo bent vieną mulą. Tuo tarpu medžiotojai ir traperiai jau seniai neturėjo nei arklių, nei mulų. Jie mito tuo, ką užsiaugindavo savo žemės sklypelyje, arba sumedžiota laukiniena, taip pat vertėsi paprastais prekių mainais; penkių dolerių vertės banknotas kartą per metus jų rankose buvo didelė retenybė; apie jokių žirgus ir mundurus jie nė negalvojo. Tačiau, būdami neturtingi, jie buvo tokie pat nepalenkiamai išdidūs kaip ir turtingi plantatoriai ir iš savo turtingų kaimynų niekada nebūtų priėmę nieko, kas bent truputį būtų buvę panašu į išmaldą. Kad būtų suformuotas Eskadronas ir neužgauta niekieno savimeilė, Skarletės tėvas, Džonas Vilksas, Bakas Manro, Džimas Tarltonas, Hjū Kalvertas ir kiti, iš esmės kiekvienas stambus grafystės plantatorius, išskyrus tik Engusą Makintošį, paklojo pinigų Eskadrono aprangai ir žirgams. Galiausiai kiekvienas plantatorius sutiko duoti pinigų savo sūnų aprangai ir dar vieno kito svetimo jaunuolio aprangai, bet visa tai buvo padaryta tokia forma, kad mažiau pasiturintys Eskadrono nariai galėjo priimti aprangą ir žirgus, nė trupučio neužgaudami savo savigarbos.

Dukart per savaitę Eskadronas rinkdavosi Džonsbore – mokytis rikiuotės parengimo ir melsti Dievo, kad greičiau prasidėtų karas. Žirgų dar trūko, bet tie, kurie jau sėdėjo balne, dalyvavo – taip jiems atrodė – kavalerijos manevruose lauke už teismo pastato, keldami dulkių debesis, iki užkimimo laidydami gerkles ir mojuodami Nepriklausomybės karo laikų kardais, nukabintais nuo svetainių ar kabinetų sienų. O tie, kurie dar neturėjo žirgų, sėdėjo ant laiptų priešais Bulardo parduotuvę, stebėdami šauniai jodinėjančius ant žirgų savo ginklo draugus, kramtė tabaką ir dalijosi paskalomis. Kartais buvo rengiamos šaudymo varžybos. Specialiai mokytis šiuos jaunuolius šaudyti nereikėjo. Dauguma pietiečių vos ne nuo lopšio buvo

susipažinę su šaunamaisiais ginklais, o nuolatinės įvairių laukinių paukščių ir žvėrių medžioklės kiekvienam iš jų padėjo tapti taikliu šauliu. Kiekvieną kartą, Eskadronui paskelbus, kad rengiami mokymai, iš plantatorių namų ir traperių lūšnelių imdavo plaukti įvairiausi šaunamieji ginklai: ilgavamzdžiai šautuvai voveraičių medžioklei, naudoti dar tais metais, kai persikėlėliai pirmą kartą išsiveržė už Alegenio kalnų; senos, iš vamzdžio užtaisomos muškietos, kuriomis buvo paguldyta nemažai indėnų užkariaujant Džordžiją; kavaleristų pistoletai, kuriais buvo šaudoma 1812 metų susirėmimuose su indėnų seminolų gentimi Meksikos kare; dvikovose naudoti pistoletai su sidabro įraižomis; trumpavamzdžiai didelio kalibro pistoletai; medžiokliniai dvivamzdžiai ir gražūs nauji anglų gamybos šautuvai puikiomis nupoliruotomis brangiaveislės medienos buožėmis.

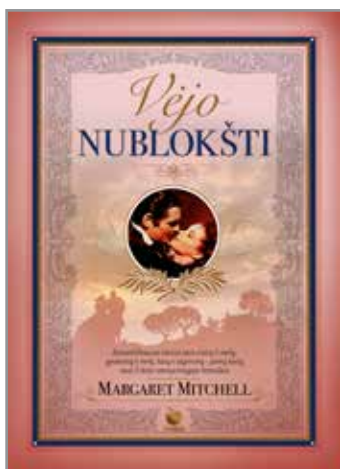
Mokymai visada baigdavosi Džonsboro saliūnuose, ir atėjus nakčiai kildavo tiek muštynių, kad karininkai nepajėgė įkalbėti savo žygio draugų nežaloti vieniems kitų – palaukti, kol tai padarys jankiai. Per vieną tokį susirėmimą Stiuartas Tarltonas ir paleido kulką į Keidą Kalvertą, o Tonis Fonteinas – į Brentą. Tomis dienomis, kai buvo formuojamas Eskadronas, dvyniai, ką tik išvyti iš Virdžinijos universiteto, grįžo namo ir entuziastingai užsiverbavo į Eskadrono gretas. Tačiau po minėto susišaudymo, įvykusio prieš du mėnesius, jų mamytė vėl išsiuntė savo šaunuolius į universitetą – šį kartą Džordžijos – ir įsakė: iš ten nė žingsnio. Būdami ten, jie – didelei savo širdgėlai – prarado mokomųjų stovyklų džiaugsmus ir sambrūzdį ir dabar manė, kad universitetinį išsilavinimą visiškai galima paaugoti malonumui, kurį teikia jodinėjimas, šaudymas ir gerklės laidymas draugų kompanijoje.

– Gerai, jojam pas Eiblą, – nutarė Brentas. – Mes galime perbristi upę pono O’Haros valdose, o paskui bematant nusigausime tenai per Fonteino pievas.

– Tik nesitikėkite, kad jus ten kuo nors pamaitins, nebent oposumo kepsniu ir pupomis, – bambėjo Džimsas.

– O tu visai nieko negausi, – nusijuokė Stiuartas, – nes tuojau josi pas ma ir pasakysi jai, kad mūsų nelauktų vakarienei.

– Oi, ne, nejosiu! – išsigandęs sušuko Džimsas. – Nė už ką nejosiu! Labai čia man reikia, kad šeimininkė vietoj jūsų man kailį nudirtų! Pirmiausia ji paklaus, kaip aš pražiopsojau, kad jus vėl išgrūdo iš universiteto. Paskui aš būsiu kaltas, kad jūs dabar išsprukote iš namų ir ji negali duoti jums pylos. Štai tada ji ir ims mane tąsyti, kaip antis slieką, ir aš vienas turėsiu už viską atsakyti. Na jau ne, jeigu jūs manęs nepasiimsite su savimi pas poną Vinderį, aš pabėgsiu į mišką, pasislėpsiu ten ir tūnosiu visą naktį, tegul mane suima sargybinis – vis geriau, negu pakliūti įširdusiai šeimininkei.



**ĮSIGYKITE
KNYGĄ DABAR**

obuolys.lt